

f ANUL AL VI (1907)

BCU Cluj-Napoca

BCPER201604820

Sămănătorul

REVISTA LITERARA SAPTAMANALA

Supt îngrijirea d-lor :

D. ANGHEL, ST. O. IOSIF, M. SADOVEANU, C. SANDU-ALDEA,
BCU Cluj / Central University Library Cluj
ION SCURTU

PENTRU PARTEA LITERARA.

G. M. MURGOCI

PENTRU PARTEA ȘTIINȚIFICA.

«MINERVA», Institut de arte grafice
și editură. — Bulevardul Academiei. 3
— Strada Edgar-Quinet, 4, BUCUREȘTI

1908

~~1177~~
278879

SUMARUL

A. VI (1907)

- A. — Catren, 603.
- ADAM I. — Plaja Mamaia, 721, 743. Pilde și glume, 910.
- ANGHEL D. — În vatra goală, 10. Fantome, 23. Nocturnă, 28. Darul valurilor, 103. Călătorii, 332. Fantasie, 487. Visătorul, 507. Duminică, 524. Populare, 543, 554, 557. În port, 561. Omul din lură, 613. Visul sepiei, 632. Visul unui Nibelung, 904. Paharul fermecat, 945. În expoziția Verona, 961. Imn, 1064.
- ANGHELOVICI TR. — Castelul de nisip, 896. Norii, 913.
- ANTONESCU, G. G. — Optimism și pes. în pedagogie, 549, 567.
- ARBURE Z. C. — Mișcarea liberatorie din Basarabia, 102, 122, 141. Element. inconștient în mișcările mulțimei, 441, 463, 485, 504. Studenții și poporul, 582, 601, 622, 645, 661, 681, 702.
- BALCANICUS. — Epigrame, 220. Central University Library Cluj
- BĂTRÎN CINSTIT. — Preludiu și epilog, 699.
- BELDICEANU N. — Mătușa Anița, 45, 66, 84, 103. Moș Vasilică, 266, 284. Mutul, 807.
- BÎRSAN Z. — Strofe din urmă, 45. Noapte, 91. Cîntec, 123. Mingăere, 164. La soare, 209.
- BORCIA I. — Cîntec, 34. Cîntec de vînătoare, (tr.) 108. Plecare, 265. De dor, 358. La miezul nopții (tr.), 406. Flori de primăvară, 444. Dumnezeuia (tr.) 488. Ciutecul vîntului (tr.), 539. Ia aminte (tr.), 574. Floare-albastră, 683. Sonet, 773. Podul peste Bidassoa (tr.), 892.
- BOTENI I. — Din dragoste, 29. Laura, 184. Scrisoare, 409.
- BOTEZ G. (GORDON). — Puterea ochilor, 250. Samariteanca (tr.), 270, 288, 312. 438, 456, 476, 496, 555.
- BRABORESCU ST. — Tinăra moartă (tr.), 548. Cîntec (tr.), 699. Unei trecătoare (tr.), 659.
- BRĂDIȘTEANU S. — Boerii Giulești, 857.
- BRĂNDUȘA. — Mosafirii, 584. Alecsandrina Mihăescu, 236.
- BROȘU I. — Imn primăverii, 397. Asfințit, 779.
- CANDIDAT (UN.). — Epigramă, 260.
- CARP, C. — Bolnava, 16.
- COȘBUC G. — Parabola Sămăntorului, 323.
- CORBŪ I. — Dragoste, 475.
- COSMOVICI V. — Amintiri din tinerețea lui B. P. Hasdeu, 984.
- CORBEA I. — Solie, 984.
- COSTAȘ, E. — În vacanță, 812.
- CIUCHI, E. — Primăvară, 15. Cîntec, 875. Povestea sălciei, 950.
- CITITOR PRINTRE RÎNDURI. — Cele 10 porunci ale gazetarului român sau neoromân.
- D. — Catren, 612
- D. I. — Un vis (tr.) 916.
- DAN T. — Cîntul al treilea din «Infernul literar», 411.
- DEMETRIUS — În ceardac, 71.
- DARIE. I. — Dunărea (tr.), 717.
- DOBRESCU VENERA. — 143.

DOINARU, A. GH. — Moartea unei reviste literare, 18. Nașterea «Convorbirilor», 59. Mortul viu 78. Moartea turturicăi, 95. Proliv, 99. Cronica veselă, 119. Să ne înțelegem, O lămurire, Caion trăește, 140. Volumul lui Cincinatus, O dată memorabilă, 180. O seđință la «Convorbiri» 199. Ce e cu poetul Nanu, 240. Povestiri glumețe, 275. O călătorie în Infern, 280, 298. Înainte, 382. Învisul, 591. În așteptare, 604. Impresii din Vaslui, 688. Răspuns. Sonet, Ai tu bilet de voe?, Încheere, 879. Două mină, 1029. Lupal și oaia, 1054.

DULFU, P. — Fluorul, 401. Povestea Privighetoarei, 421. Pribeagul, 571.

DUNĂREANU, N. — În satul «Regele Carol I-jă, 124, 144. Pribeagul, 306. Credință și iubire, 366. Răsplata, 767. Domnul Davidescu, 1022. 1052, 1078.

DRĂGĂNESCU I. — Cintece, 33. La poarta inimii, 169. Rîndunica, 395. Seceta, 497.

FARAGO, ELENA. — Pe țărmul uitării (tr.) 227. Din trecut (tr.) 463. Celui ce n'a fost, 504. Iubirea mea, 624.

FILIPESCU AL Copilul pămîntului, 206. Iubire nefericită, 489.

FILIPESCU, T. — Caravlahii din Bosnia, 109.

FLOREA, C. — Sonet. 613

FRÎNCU, I. — 1877—1907. 726.

FULGA, I. — Curcubeul, 78. Scrisoare, 152. Orfeu, (tr.) 628

FURTUNĂ, E. — Voinicul, 53. Psalmul 55; 174. Spre voi, 395. Plînsul codrului, 897.

GHEORGHE, I. M. — Fîntina Plîngului, 951.

GEORGHIU-BUZOIANU, ADRIANA. Pastel, 152. Nos'algie, 364. Preludiu, 484. Moartea lui Crist (tr.) 532. Exod, 645. În memoriam, 663. În urmă, 787. Scrisoare, 864.

GHIȚESCU, I. — Din viața albinelor, 210.

GROVEI, A. — Să-i fie rușine obrazului, 889.

HASNAȘ, C. SP. — Sonet, 1046.

ILIESCU, LAZĂR. Sonete, 14, 15, 75. Trandafirii lui Saadi, 258.

IOSIF, NATALIA. — Felicitări, 4. Florilor, 14. În pază, 226. Un mosafir, 283. Ciocirlia, 358. Floare-ascunsă, 566. Fantazie, 584. Domă buchete, 648. Unei flori, 703. Pustiu, 803. Călătorului, 824. Povestea podgoriei 845. Mihăița, 822. Tot ție 1069.

IOSIF, ST. O. — Rana în suflet (tr.) 34. Sonet modern 65. Exelsior (tr.) 281. Dojana, 205. Din «Olandezul zburător» 213. Rugăciune, 221. Somnul lui Corbea, 357. Taină, (tr.) 451. Într'un album (tr.) 543. Curcubeul (tr.) 570. Gînduri. (tr.) 609. O viață, 671. Desteptare, (tr.) 711. Fragment din «Zorile», 815. În trecut 825. Chef pe lună, 849. Amiază, 892. Unui tinăr, 909. Clar de lună (tr.) 1078. Sully Prudhomme, 831.

LĂZĂRESCU, OSCAR. — Un plagiat, 963.

LEANDRU. — Scrisoare, 35.

LOICHIȚĂ, V. — Idilă, 270.

M. A. — Longfellow, 181.

MĂRICAȘ, L. — Bogdana, 108.

MARINESCU, I. — Pribeagul, 304. Vecernie, 400. Turnul foamei, 614. Soția lui Asdrubal, 696.

M-IL, I. — Björnstjerne Björnson, 862.

MINULESCU, I. — Celei care trece, 603. Romanța celor trei galere, 687. Romanța zilelor de ieri, 742.

MIHALACHE, D. — Ciobanul și fata de împărat, 572, 587. Poveste, 754.

MIREA A. — Lui Grigorescu, 641. O dramă într'o colivie, 738. Five-o'clock, 797. O lacrimă la dosar, 837. Bachică, 860. Doleanțele unui ex-trogloid, 898. Protestul circimarilor, 938. Scara lui Iacob, 978. Cioflecărie, 1038. Vulcanii glodoși, 1088.

MUGUR, G. D. — În țara soare ui, 508. În țara lacurilor, 749. Mama, 991.

MURGOCI, AGNES. — Sisteme și idealuri de educație, 192.

MURGOCI GH. M. — Filifaie flacăra științei, 6. Școala geologică rom., 24. Către murele de pămînt, 72. Mobilele Bărăganului, 92. Ancora de pe Denistepa, 153. Dinții în magia simpatică, 170. Pojarnicii, 251. Discursul d-lui Mrazec, 387. O carte engleză despre romini, 431. O săptămîna pe Atlantic, 471. O aniversară pentru știința universală, 494. O călătorie în stepa rusească, 512, 533, 574. 593, 633, 674, 712, 827, 914, 971. Natura în tablourile lui Grigorescu, 694. Al III-lea congres de petrol, 761. În chestia agrară, 918. Irigațiunile în România, 932. Impăduririle artificiale, 959. Lord Kelvin, 1041. «Cronică științifică».

NOGEA AL. — Închinare, 693.

- OLĂNESCU, ADINA. — Cugetări, 461, 481, 501, 521, 542, 1063.
 OLTESCU, MARIN. — Sonet, 133. Credință, 169. Gelozie. (tr.) 237.
 OSIAN. — Foi de toamnă (ceva despre teatru), 782.
 PALEOLOGU M. — Scoica (tr.) 151. Soclul (tr.) 151. Săptămîna dramatică, 859, 874, 894.
 PAMFILIE MĂCIN, MARIA. — Infrățire, 525.
 PAVELESCU, CINCINAT. — Seară turbure, 783. Lied, 889.
 PETRESCU C. — Scrisori, 773.
 PETRESCU PETRA, HORIA. — Țărănul, 222.
 PIȚIȘ ECATERINA. — Cit așa da, 28. Scrisoare, 208. De ce nu vii, 444. Sonet, 465. La lună, 963.
 POP VASILE. — Atletul invins, 684. Caporalul, 784.
 POPOVICI BĂNĂTEANU A. — Un tovarăș, 629.
 PORUCIC. — Ruinele stepei, 314.
 PROTOPODESCU-PACHE — Berthold, Mendeleief, Moissan, 229.
 RĂDULESCU-CODIN, C. — Popelcuța, 787.
 RAMURĂ D. — Ideal, 91.
 RANETTI G. — Fabula maimuțării, 339. Inmormîntare, 921.
 ROBEANU T. — Două poezii inedite, 341.
 ROTICĂ G. — Eu n'am știut leandrii, 176.
 S. — Din «Cîntecul Clopotului», 257. Hilariantă, 443.
 SADOVEANU M. — Poiana Țigăncii, 61. Innecatul, 164. Cearta, 301. În pădurea Petrișorului, 334. O istorie de demult, 544. Lupul (tr.) 562. Un mic incident, 624. Mergînd spre Hirău, 704. Un portret, 804. Zamfiruța, 841. Puica, 941. Adevărul asupra unei otrăviri, 1046. Subiect de nuvelă, 1065.
 SADOVEANU ISAB.-EVAN. — Ioan Al. Brătescu-Voinesti. 434, 452.
 SANDU-ALDEA C. — Radu Șaloparu, 324. Frați de cruce, 424, 445, 466. La goană, 665. Pe drumul Bărăganului. 881, 1070.
 SĂPUNARU G. — Pe coastă, 454.
 SCEPKIN AL. — După ploaie, 236. Amurg, 275. E atita liniste, 294.
 SCURTU I. — Presa noastră, I. Bibliotecile p. toți, 21. Politicianismul în mișcarea literară, 81. Drama d-lui Miculescu: «Mama», 161, 202. Chestia hîrtiei în România, 42. Răscoalele țărănești și cătrnării noștri, 261. O pierdere p. cultura rominească, 281. Eminescu în lumina vremilor de azi. 342. Simeon Florea Marian, 406. Nu putem aproba, 610. Grigorescu, 642. Traduceri negustorești și traduceri literare, 801. Problema religioasă la noi, 821. I. B. Hétrat, 917. Zaharia Birsan. 930. Ziariști vechi și noi, 982. Cîteva calendare culturale pe 1908, 1082. *Cronica revistelor, ziarelor și cărților.* N-rul 1—52.
 SERBĂNESCU ST. — Nori de ploae. 408. Nufăr alb. 557. Septentrion, 587.
 SEVER D. — Din zilele grele, 11. Cugetări, 119.
 SORICU I. — O clipă, 51. Icoană, 234. Inviere, 384. Cîntec, 410. Instrăinare, 493. Cîntec de Mai, 533. Amăgire, 647.
 SPULBER I. — Fantesie medievală, 748.
 STAVRI A. — Maii, 42. După ploaie, 121. Către popas, 201. Certai, 331. Pe'nnoptate, 1021.
 ȘTEFĂNESCU E. — Simfonie, 928.
 STRESINĂ D. — Cîntec, 35.
 ST P. Știri culturale și artistice, 297, 458, 451, 459, 558, 758, 833. O carte despre Exp. din Paris: cum e arătată România, 1056.
 SUTZU GABRIEL. — Oraș francez (tr.) 305.
 TELEOR D. — Eminescu, 471. Sonet, 558. Sonet, 726.
 TEODORESCU C. — Sonet, 10. Deplîngerea soției lui Asan Aga (tr.) 113. Sonete, 183. Chezășia (tr.) 188. Spre toamnă, 235.
 THEODOREAN CATON. — Aiurea, 850, 865. Pe dibuite, 904, 953, 966, 994. Pentru o floare, 1031.
 TUTOVEANU G. — Să nu pătrundeți, 170. Paznicul sihastrului, 245. Zi de vară, 874.
 VERZEA ZOE. — Bijuteriile (tr.) 359.
 VERGILIU Z. — Om și Dumnezeu, 989.
 VILSAN G. — Singur cu sufletul, 83. Bușteni, 132. Revederea, 340. Ospăț împărătesc. 764. Drum spre vie, 846.
 VOLBURĂ M. — Răzbuătorul, 287.
 X. Y. — Cugetări, 692.
 X. X. — B. P. Hasdeu.

Sămănătorul

Revistă Literară Săptăminală

Sumarul :

- I. SCURTU. — Presa noastră.
NATALIA IOSIF. — Felicitări (poesie).
D. ANGHEL. — În vatra goală (Charles Guérin).
G. MURGOȘI. — Filiaie flacăra științei...
C. TEODORESCU. — Sonet.
SEVER DAN. — Din zile (grele).
LAZĂR ILIESCU. — Sonete (Ada Negri).
EUGEN CIUCHI. — Primăvară (poesie).
C. CARP. — Bolnava (Sully Prudhomme).
I. SC. G. M. M. — Cronica artistică, literară și științifică.
ALECS. GH. DOINARU. — Cronica veselă : Moartea unei reviste literare.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul ACADEMIEI No. 3. — Str. EDGAR QUINET No. 4.

BUCUREȘTI.

EXEMPLARUL :

In țară . . . 20 bani
In străinătate 25 »

ABONAMENTUL ANUAL :

In țară 10 lei
In străinătate . 12 »

A APARUT:

CALENDARUL „MINERVEI”

PE ANUL 1907

Este cel mai bogat calendar în materii literare și științifice.

Coprinde o bogată dare de seamă asupra expoziției naționale române și numeroase articole referitoare la frații noștri macedoneni.

Calendarul e splendid ilustrat cu toate vederile din expoziție, cu vederi și tipuri din Macedonia precum și cu toate serbările și vederile societăților corale cari au vizitat expoziția.

Afară de acestea e înzestrat cu un splendid supliment artistic în trei culori, reprezentând chipul unei frumoase Seliștence precum și cu alte 3 suplimente reprezentând familiile regală, și princiară o frumoasă alegorie: România la anul 1866 și la anul 1906.

PREȚUL UNUI EXEMPLAR LEI 1.25

De vânzare la toate librăriile din țară.

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMINALĂ

Redacția și Administrația:
Bd. Academiei, 3,
Strada Edgar Quinet, 4.
BUCUREȘTI

Redactori:
D. ANGHEL, ST. D. IOSIF, M. SADOVEANU,
C. SANDU-ALDEA, I. SCURTU

ABONAMENTUL ANUAL
În țară . . . 10 lei
În străinătate. 12 »

Presa noastră

— CU PRILEJUL APARIȚIEI ZIARULUI «LUPTA» DIN BUDAPESTA —

În zilele albe, de bucurie și de pace, ale Nașterii lui Isus, oaspe dorit de mult, bătu la ușile primitive ale fraților ardeleni, bănățeni, unghurenii și la multe din ușile noastre, ale celor de aici, «Lupta», ziarul deputaților români naționaliști din Camera ungară, condus de d. Alexandru-Vaida-Voevod, ca director, și de d. Augustin Paul, vechi profesor și ziarist, cunoscut și prin volumul de foiletoane «Între Someș și Prut», ca prim-redactor, — veni să vestească pe toți Români știutori de carte că dispărutele gazete românești de odinioară, *Albina* și *Federațiunea*, la cari colaborase în tinerețele lui și Eminescu, și-au găsit urmașul pe ogorul străin unde răsăriseră și ele: la Budapesta, și în împrejurări asemănătoare cu acele, căci iarăși răsună prin țara vecină glasurile românești din sfatul țării și iarăși se apropie împărăția Habsburgilor de o fasă nouă a evoluției sale încalcite.

Insemnătatea politică a ziarului nu este chemarea noastră, a unei reviste literare, să o judecăm. Simțim și înțelegem că se pregătește o sporire a puterilor intelectuale pe seama luptei naționale a fraților noștri, — atît e de ajuns să fim liniștiți. Mai știm că «dincolo», unde lupta politică se poartă pentru idealuri înalte, de interes național obșteșc, presa are și ea un rost moral pe care zadarnic l-am cere celor mai multe dintre gazetele noastre politice, fie «de partid», fie «independente». Astfel, noul organ din Budapesta ne bucură și mai mult.

Dar menirea unei gazete pe deplin folositoare nu poate fi, nici într-o vreme și nicăeri, numai îngrijirea de treburile politicești. Totdeauna, presa cea bună a fost un factor *cultural* de cel mai mare preț, căci glasul ei, zilnic și străbătător pînă departe, se îndreaptă mai ales sufletului cetitorilor și mai puțin intereselor omenești de alt soi. Așa este orî unde armonia între starea culturală a societății

și presa ei s'a păstrat neturburată. Din conștiința nevoilor culturale celor mai însemnate au pornit și la noi întemeietorii întiielor gazete românești. Unul și unul, toți acești întemeietori au fost cărturari de seamă ai neamului, fruntași printre fruntașii gândului, scrisului și al muncii pentru cei de o ființă națională. Poetul Mureșanu, istoricul Bariț — în Ardeal; scriitorii Asachi, Eliade Rădulescu, Kogălniceanu, Alecsandri, Cezar Boliac, C. A. Rosetti, Eminescu — la noi în țară: iată oamenii luminați, îndrumătorii culturali ai vremii și unii ai vremurilor noastre, cari au pus temeliele presei românești. Cetitorii acestor ziaristi de nobilă rasă erau devotați și ei acelorași idealuri culturale; inima lor, inteligența lor se deschidea bucurătoare învățăturilor, sfaturilor, muștrărilor și îndemnelor spre bine, iar nu intrigilor, știrilor de senzație, calomniilor și rătăcirilor de cugetare și de simțire ce nici nu se cunoștea pe atunci ca una din chemările presei noastre. Chiar și luptele violente, cuvintele grele și nedrepte porniau dintr'o convingere neprihănită de interese urite, dintr'o convingere de idei, dintr'o mișcare a simțirii dezinteresate.

Din nenorocire, începuturile patriarhale, de fericită pomenire, ale presei românești au fost copleșite repede, pe toată linia aproape, de invazia duhurilor necurate, ale speculatorilor politici și comerciali ai presei. Ascunsele mine de aur ale literaturii zilnice ispitiră în scurtă vreme pe toți aventurierii, pe toți nepricepuții, pe toți înșelătorii, pe toți analfabeții fugiți ori isgoniți din școală și din societatea oamenilor cu deprinderi oneste. Astfel se făcu de fură înlocuiți — prin elemente primejdioase, cari nu învață bine nici un meșteșug, dar au îndrăzneală, au cinism și n'au nici un scrupul — cinstiții apostoli răbdători și jertfitori de sine, cari descoperiseră minele de aur ale presei cotidiene românești.

Rezultatele blestemate ale acestei prefaceri nefirești și nefericite în presa noastră, se văd, se simt cu durere în fiecare zi. Gazetele noastre — cu excepția «excepțiunilor onorabile» — sînt în coada oricărei presei culturale din lume și ar merge, poate, în fruntea numai a ziarelor de scandal de ori-unde. Dacă frații din Ardeal și Ungaria n'au ajuns în acest hal al presei lor, nici ziarele de acolo n'au ținut pas cu vremea, n'au evoluat cum ar fi trebuit și, rămînînd cinstite în scrisul lor, au rămas din păcate în urmă cu valoarea lor culturală. Astăzi, nici una din gazetele de peste Carpați nu este așa de bună culturalicește, cît de bune sînt forțele lor culturale și literare. Acolo, ca și la noi, scriitorii adevărați nu se găsesc în toate redacțiile gazetelor atîția cîți se strîng de obicei în jurul unei singure re-

viste serioase. Acolo, ca și la noi, menirea *culturală* a ziarelor a scăzut odată cu retragerea din fruntea lor a cărturarilor de seamă.

Iată însă că în vremea din urmă, vreme fericită, de prefaceri sănătoase, începe a bate — și dincolo și aici — un vînt nou, vînt de primăvară, de renaștere, peste ogoarele înțelenite ale presei. Dacă acum cîțiva ani o gazetă admirabilă ca *Romînia Jună* — întiiul și cel mai viteaz sol al renașterii presei noastre — a putut fi ucisă de indiferența publicului și de calomniile vrăjmașilor, astăzi încercări de schimbare în bine se observă nu la una din gazetele bucureștene, și chiar în provincie s'a văzut apariția unor ziare vrednice. De altă parte, ziarele independente, de folos obșteșc, țin să-și cîștige un caracter cultural mai pronunțat, pe cînd acele de speculă ticăloasă se deochiază pe zi ce merge; și dacă o fericită întîmplare nu zgudue din temelii clădirea lor de putregai, cum s'a petrecut cu «Adevărul», încercările lor de a nu-și pierde tărîmul sînt tot mai desnădăjduite și orgiile «senzațiilor» de tot soiul revoltă tot mai mult partea serioasă a publicului cetitor. Firește, sîntem încă departe de o renaștere generală: e numai sfiosul miros de primăvară și mugurii pe ici-colo, florile și verdeața imbielsugată întîrzie încă, iar roadele, cînd vor fi să fie, știe Dumnezeu dacă noi sau abia cei mai tineri dintre noi ori numai cei ce vor veni după noi — le vor gusta.

În Ardeal, cetitori și gazetari deopotrivă încep să priceapă și dinșii că alta trebuie să fie hrana gazetelor, dacă e ca rostul lor cultural, să nu se peardă cu totul. Duhul cel nou cucerește și acolo, de cîțiva ani: ziarele Ardelenilor par a nu mai vroi să dea *înapoi*, unele fac chiar sfortări de laudă spre a da *înainte*. În Basarabia răsare o presă romînească, plină de tinereță, mărturisind menirea ei culturală, disprețuind orî-ce gînd comercial. Și presa romînească macedoneană se ocupă astăzi mai bucuros și mai stăruitor de îngrijirea substratului cultural care este singura temelie sigură a unei gazete romînești de bine.

Noua gazetă din Pesta, arată și ea un interes deosebit acestei probleme; numărul de Crăciun îngăduie paginile ei unor scriitori ca d. d. A. C. Cuza și N. Iorga, și anunță colaborarea unei pleiade de tineri scriitori cunoscuți prin munca lor culturală.

E un semn bun și întîlnirea într'o gazetă de dincolo pentru colaborarea statornică, a scriitorilor noștri din țară cu cei de peste hotar.

Această premenire a presei romînești, acest început de renaștere făgăduiește roade binecuvîntate și pentru viața literară. Prăpastia de azi dintre scriitori și cei mai mulți gazetari va dispărea cu înlăturarea din presă a elementelor netrebnice, cu înlocuirea lor prin oameni pregătiți, prin scriitori adevărați. Legăturile firești de frăție

între ziare și reviste se vor restabili. Ziarele nu vor mai face o literatură a lor specială: ca limbă, ca stil, ca material pur literar. In-
cetînd a fi o piedecă a progresului literar și speluncă de adăpost pen-
tru toți lipsiții de talent, pentru toate traducerile proaste; pentru
toate criticile meschine, prin cari cutare izgonit ale Muzelor se răz-
bună, ele vor contribui, cum se cuvine, și la răspîndirea cît mai largă
a culturii literare temeinice.

I. SCURTU.

FELICITĂRI.

*Un teanc de plicuri cu bilete,
Felicitări la fețe-alese,
Le dă pe seama bietii fete
Spre-a scri'n prezența sa adrese.*

*Și ochelari și-i așează
Se uită drept cum dînsa scie,
Cînd el cu grijă îi dictează
Pomelnicul de pe-o hîrtie...*

BCU Cluj / Central University Library Cluj
— *Pe mulți mă știe cum îi chiamă!
Ah, Doamne, cîtă plictiseală!..
Iar tatăl nici nu bagă seamă
Ce silnic moaie în cerneală.*

*Acești străini, la sărbătoare,
Ce-i pasă ei cum or petrece?..
... De el doar inima o doare,
Cînd numele-i prin minte-i trece!*

*Oh! cine știe-acum pe unde
Rătăcitor și trist visează!..
Cînd dînsa dorul și-l ascunde,
În taină cîte nu-i urează!..*

*Și iată cum în teancul mare
Se furișează mic, sfîlnic,
Și plicul cu adresa, care
Lipsea, de sigur, din pomelnic...*

NATALIA IOSIF.

Filfie flacăra științei.

Știința pozitivă trece azi printr'un *punct critic*; adică am ajuns într'un așa moment cînd ideile fundamentale ale științei se cleatină, cînd concepția ce ne-o făcusem despre lume și lucruri trebuie schimbată, iar alcătuirea care trebuie să-î ia locul nu este încă încheată.

Și niciodată știința nu s'a mai găsit într'o așa cumpănă, pentru că niciodată în trecut cunoștințele omenești asupra lumii palpabile și impalpabile n'aū fost așa de multe și așa de profunde... și, totuș, nu sîntem de cit la poarta necunoscutului. Cînd cunoștințele asupra naturii sînt puține, ele ușor se pot clasa, uniformiza și sistematiza potrivit unei concepții — o *ipoteză* sau o *teorie* — ce mintea omenească alcătuișe în urma experienței, observației și filozofării. Cu cit însă cunoștințele sînt mai multe și mai variate, cu atît se prezintă mai multe cazuri de nepotrivire cu ipoteza stabilită ori cu teoria dată. La început ele se tratează ca excepții, ca *anomalii*, — dar se înțimplă că aceste anomalii sînt așa de multe, ori așa de însemnate, încît teoria își pierde din tărîe. Și atunci o altă ipoteză trebuie concepută, teoria trebuie așa modificată ca anomaliile să intre ca *fapte consecvente* în lumea cunoștințelor noastre.

Mulțămită unei intense activități științifice desfășurată timp mai bine de un secol în sînul tuturor națiunilor europene, azi întrezărim ceva și putem să numim ceea ce vedem în lumea ce ne înconjoară; dar cu toate astea multe șovăesc dintre cele ce le credeam stabile, dacă nu pentru vecie, cel puțin pentru multe timpuri. Vom arăta în cîteva cuvinte cum stăm azi în anumite ramuri ale științei.

Matematica se credea, și este încă, știință pozitivă prin excelență. Ce-î mai adevărat și mai convingător ca: una și cu una fac două! și așa sînt toate adevărurile ce ea le stabilește. Cu toate astea într'o ramură a matematicii, în *geometrie*, s'aū introdus în virtutea riguroasei demonstrațiuni matematice idei nouă, le-am putea numi *sucite*, cari par a fi cu totul contra noțiunilor ce simțurile și judecata noastră ni le dă. Pînă acum s'a clădit — și se clădește încă — așa numita *Geometrie euclidiană*, bazată pe *postulatul lui Euclid*. Acest postulat evident, dar nedemonstrat spune că: *două linii paralele nu se întîlnesc niciodată, ori se întîlnesc la infinit*, unde unghiul lor se admite a fi zero. Din aceasta decurge că: dacă două drepte paralele

sînt tăiate de o transversală perpendiculară, se formează la intersecție unghiuri drepte (de 90^0); iar dacă cele 2 drepte nu sînt paralele, se formează cu transversala un triunghiū ale cărei toate trei unghiuri adunate fac deabia două unghiuri drepte.

Cine azi, dintre cei cari aū învățat cit de puțină geometrie, se indoește de adevărurile acūstea clare ca lumina zilei? Și cu toate astea s'aū găsit mulți matematici maii, cari să conteste adevărul postulatului lui Euclid; ei nu admit — sau nu vor să admită pentru ca nu e demonstrat — că două linii paralele nu se întîlnesc; și de aceea pleacă în alcătuirea unei *geometrii neeuclidiane*, neținînd cont de postulatul lui Euclid. Azi sînt învățați cari desvoltă paralel cu *geometria de aparențe convingătoare* ce am învățat-o toți, o *geometrie de demonstrație riguroasă*, în cari lucrurile se prezintă cu totul altfel, fără ca matematicesēte să fie mai puțin adevărate ca cele din geometria euclidiană.

În *fizică* și *chimie* domnia pînă mai erī *teoria atomică*, emisă încă dinnainte de Christos cu vre-o 300 ani, prin care se închipuia că toată *materia universală e alcătuită din părțile înfinit de mici, ce nu se mai pot tăia*, de aceia s'aū numit *atomī*. Atomī ar fi adunați prin forțe de *afinitate* în edificii mai complexe, numite *molecule*, cari, prin îngrămădirea lor și *coesiunea* ce aū între ele, ar constitui corpurile așa cum le vedem.

Se mai admitea, în legătură cu aceasta, că *materia e inertă*, că un corp nu poate să facă, prin el însuși și cu dela sine putere, nimic. Pentru ca un corp să fie în stare să facă ceva, trebuie să aibă o *energie*; iar după ce s'a întîmplat ceva, urmează ca energia corpului să fie schimbată: mai mare ori mai mică.

Ei bine, azi trebuie să admitem că *atomul e secabil*, adică se poate desface în părți mai mici ce aū primit numele de *electroni*; că atomul și electronii nu sînt de materie inertă, ci sînt înmagazinări de energie, cari în anumite circumstanțe pot să facă prin ei înșiși ceva. Ba încă — ceace e culmea nestatorniciei — azi mulți sînt de părere de a se șterge de pe frontispiciul chimiei celebra *lege a lui Lavoisier: Nimic nu se pierde, nimic nu se creiază în natură*, și a o înlocui cu *maxima lui Gustave le Bon: nimic nu se creiază, totul se distruge în natură*. Aceasta presupune că atomii corpurilor simple se desfac singuri — unii mai repede, alții foarte încet — în electroni și aceștia în nematerie... *corpul se disociază*, se stinge în neant, dînd afară ultimul pic de energie ce-l mai conținea. Și pare a se demonstra că *transmutarea metalelor*, acea năzuință nebună a vechilor alchimiști, este o realitate; corpurile adică, în drumul lor de *disociare corpus-*

culară trec prin stadii ce le fac identice cu alte corpuri. Și așa nu mai rămîne mai nimic din teoria atomică a sec. XIX.

Dar prin această concepție și teoriile fizice suferă.

Pentru a ne explica fenomenele datorite sunetului și propagării lui prin corpuri s'a plecat de la evidență, că *un sunet e produs de un corp în oscilațiune repede*, cum se poate întimpla cu limba de la muștiucul unui clarinet, ori cu o coardă de vioară. Pentru a se explica propagarea lui prin corpuri se compară că fenomenul are loc întocmai după cum se propagă unda circulară formată pe suprafața apei, cînd aruncăm în aceasta o piatră; numai că undele sunetului sînt sferice și nu constă din dealuri și văi — e imposibil în masa materiei — ci din zone de aer sau materie mai îndesată ori mai răsfirată.

Mai tîrziu s'a aplicat absolut aceeași concepție *luminei, căldurei, și electricității*, născînd *teoria undulațiunei a lui Hughes*. Dar pentru a pune teoria în acord cu experiența, — lumina etc., se propagă și prin spații unde nu-i materie, — s'a mai admis *ipoteza eterului*. Adică, se presupune că moleculele într'un corp și atomii în moleculă nu sînt lipiți unii de alții, ci întocmai ca între corpurile cerești și între centrele mici de materie sînt relativ nemărginite spații.

Aceste spații interatomice, intramoleculare și interplanetare, ar fi umplute de un fluid subtil *foarte elastic* — nelipsit însă de greutate — numit *eter*. Acesta, mulțumită elasticității sale peste măsură, transmite sub formă de unde mișcările oscilatorii foarte rezezi — de milioane și trilioane de ori mai rezezi ca ale sunetului — și care se resimt atunci ca lumină, căldură etc. Dar ca să ia naștere o impulsune luminoasă, caloriferă etc., trebuie să aibă loc, conform teoriei vechi, o consumare de energie. Azi se cunosc corpi, radiul de ex., cari n'au nevoie de energie pentru a emite lumină, electricitate etc.

Azi, dacă admitem ipoteza electronilor, apoi multe se vor schimba în această concepție; poate ne vom întoarce la *ipoteza emisiunei a lui Newton*, după care raza de lumină și căldură era constituită de o succesiune nemăsurată de mici particule, ce se desprindeau din corpul luminos și se răspindeau după linii drepte radiare în univers, până întilnea un corp ce le înmagazina ori le reflecta în altă direcție. Acum nu numai că am avea particule din corpul luminos, prin disociare corpusculară, dar acestea dînd lumina, căldura, electricitatea etc., se și distrug, sau nu se reinmagazinează de cît în anumite cazuri și sub anumite forme.

Neapărat că în domeniul fizic și chimic ne așteaptă cele mai mi-

raculoase fapte. Pînă azi poate cea mai miraculoasă și mai nouă descoperire este telefonul — de sigur cel fără fir.

În *biologie* domină încă azi *darwinismul*, sau *transformismul* prin care se afirmă că totalitatea animalelor actuale, sub numeroasele și variatele lor forme, au o singură origină. Variațiunea mare ce o constatăm azi s'a realizat în decursul milioanelor și milioanelor de ani, de cînd ar fi apărut prima ființă orî celulă organizată și pînă azi; iar faptul s'a îndeplinit prin continuă *selecțiune naturală*, trăind numai acei indivizi ce erau mai bine pregătiți la lupta pentru viață și anumite condițiuni.

Darwin a găsit multe puncte de sprijin ale teoriei sale în cunoștințele date de *paleontologie*, care ne arată și descrie, în desfășurarea lor naturală, toate ființele cunoscute din timpurile cele mai depărtate ale pămîntului și pînă azi. În adevăr, parcurgînd acest domeniu de cunoștințe, constatăm în multe privințe, că genuri după genuri de animale se leagă dela o epocă geologică la alta întocmai ca inelele unui lanț. Așa s'a ajuns să se spună că *omul descinde din maimuță*.

Dar studiile amănunțite pe acest cîmp au arătat că totuși anumite inele sînt lipsă din lanțul animalelor defilate pe fața pămîntului; și chiar cel mai interesant, acela ce ar trebui să lege în trecut pe om la maimuță nu e bine stabilit. Și ca omul par și alte animale că n'au avut strămoși în alte epoce geologice; așa bunăoară *proboscidienele* (mastodonții, elefanții, rinocerii) apar deodată pe fața pămîntului fără spețe intermediare la alte genuri de animale. Și de aci mare mișcare contra darwinismului, alimentată și prin alte incidente de ordin secundar.

Dar în domeniul *geologiei* pure avem azi la ordinea zilei o mare preschimbare a teoriilor, relativ la scoarța pămîntului, la vulcanism, la formarea munților, etc. Conform teoriei lui *Kant* și *Laplace* pămîntul a trecut din masă nebuloasă într'un glob ligid și apoi a prins o coajă solidă la suprafață, pe cînd în interior ar fi încă ligid, probă vulcanii etc. *Prima coajă solidă* ar fi reprezentată prin niște pietre șistoase formate din minerale cristaline, de aceea numite *șisturi cristaline*. Acum în urmă s'a demonstrat însă că prima coajă a pămîntului nu se cunoaște nicăeri pe fața globului terestru, iar șisturile cristaline sînt *roce metamorfice*, roce ce au fost cu totul altfel și apoi transformate prin multiple cauze.

Cit privește *formarea munților*, studiile noi parcă ar vrea să ne aducă la *ipotezele cataclismelor terestre* ce domneau pe timpul lui *Cuvier*. Pe atunci se credea că trecerea dela o epocă la alta s'a făcut printr'o mare revoluție pe și în scoarța pămîntului. În prima jumătate a secolului trecut *Lyel* a arătat însă că *natura nu face salturi*, ci

toate schimbările produse în decursul timpurilor au fost *încete*, uneori pe nesimțite, alte ori prea puțin apreciable. Și pe această concepție au venit mulți geologi de au făcut sinteza feței pământului, explicînd nașterea cu domolul a munților și formarea depresiunilor.

De vre-o cîțiva ani, idei revoluționare s'au ivit să turbure liniștea munților. Mișcările scoarței pământului au fost tot domoale, dar încetul cu încetul, durînd nemăsurate timpuri, au ajuns la intensități ce mintea noastră omenească nu le poate prețui. Fața netedă a pământului s'a zbîrcit, s'a îndoit, s'a cutat, apoi cutele s'au revărsat unele peste altele, după cum valurile mării se aruncă unele peste altele și învăluie cu pînza lor pietrele și stîncile de la țarm.

După cum un vînt puternic trage cu sine palele de fum ce ese dintr'un coș de fabrică și le duce învîrtindu-le, subțindu-le, rupîndu-le, răsfrîndu-le în atmosferă, tot așa peste zeci și sute de kilometri au fost transportate cutele pământului și au fost rupte, turtite, sfărîmate și aduse așa, că nu mai știți de unde să le ieși urma.

Așa, bună-oară, se explică încîntătorii și majestoșii munți calcaroși ai Bavariei și ai Elveției de N. ca aduși pe deasupra Alpilor tocmai din regiunea Lombardiei și a Piemontului. Iar la noi, Carpații Olteniei nu știm de unde vor fi fiind aduși!

Să pășim oare și în acel mare și încă întunecat domeniu al *științelor oculte*? Nu!... Cred că fie-care s'a convins de tăria ideilor dominante din științele pozitive, tărie șubredă azi, din cauza puținelor cunoștinți ce avem despre lume și fapte. Trebuie oare să ne alăturăm de acei puținți semidocti cari strigă și proclamă *falimentul științei*? Iarăși nu! căci e natural să se întîmple așa, atunci cînd sîntem de abia la începutul științei; și puncte de aceste critice va mai petrece știința omenească în desvoltarea ei.

Și aci îmi vine în minte o comparație potrivită: Ați văzut cum de obicei se reprezintă în figuri alegorice *știința: o femeie ținînd o faclă aprinsă în mînă*. Am putea zice că azi un vînt îndoelnic suflă asupra flăcării, flacăra se apleacă, dar văpaia se învirtește și în clipa viitoare pîlpîie din nou, se înalță mai strălucitoare și luminează un cîmp mai larg. Așa și teoriile se înghebează, strălucesc și apoi pălesc pentru ca o altă teorie, o altă flăcără să pîlpîie mai vioi.

Omenirea ca azi datează de 10—20 de mii ani, să zicem 100 de mii de ani și de sigur nu e menită să piară în alte 10—20 mii de ani viitoare. Noi numai de 100 de ani întrezărim ceva în lucrurile și fenomenele naturei. Ce va fi peste alți 100, peste o mie de ani? Cum va fi stadiul științei atunci? A cui minte poate să-și închipue aievea depărtatului necunoscut?

G. MURGOCI.

ÎN VATRA GOALĂ

(Din Charles Guérin).

În vatra goală încă și tristă 'n faptul serii,
Am aruncat grămadă minciunile iubirii,
Scrisori, și versuri scrise de mult, și trandafirii
Ce pînă mai erî încă erau podoaba verii.

S'a prins atuncia focul să ardă cu putere,
De-o purpură de sînge sta zidul să s'aprindă,
Rîdea întreg cuprinsul din prag pînă'n unghere,
Păreau c'aleargă torțe prin funduri de oglindă,
Și aurul pe cadre străfulgera 'n odaie
Pe unde 'și juca focul fantastica văpaie.

Ardea, și eu pe gînduri lăsasem să mă'mbie
Căldura asta dulce și binecuvîntată;
Dar făr' de veste focul se'nțunecă de-odată..

Și-atunci, privind sărmana cenușe viorie
Cum se umbrea pe'ncetul, cu inima cuprinsă
De dor, după lumina așa vremelnic stinsă,
Mi-am zis, stînd în amurgul cu umbre întristate,
Că sînt și'n lume inimî ca vetrele deșarte
Ce, neavînd pe nimeni de grijă să le poarte,
S'aprind și ard puternic, dar mor pe ne-așteptate.

D. ANGHEL.

SONET

*Minunea mea, spre care mi s'arîntă
Gîndirea'n sborul șoimilor de munte,
Durerea depărtării ca s'o 'nfrunte,
Ducînd o caldă închinare sfîntă,*

*Ar fi a basmelor cea mai de frunte
Domnița din acele, cari încîntă
Prin măreșia lor, cum o cuvîntă
Cu graiu aprîns bunicele cărunte;*

*Ar fi, în gingașia ei de floare,
Un înger dintre cei ce, fără vină,
Spre liniștea visării staă de paza,*

*De-ar fi o umbră numai călătoare;
Dar cât de măi presus e, cînd senină
Din ochi asupra-mi frînge-o blîndă rază!*

C. TEODORESCU.

DIN ZILE GRELE

CRĂMPEE DE ISTORIE

«... Și dacă n'ar fi între Romîni, cine să scrie istoria dela 1848, după cele ce scriu Ungurii chiar și astăzi, sînt hoții și tilhării tot ce făcurăm noi la acest an în Transilvania» scriea bunul romîn Papiu Ilarian, în volumul IV, al Tesaurului de mon. ist., la pagina 304.

El, și tot atît de îngrijoratul de soarta neamului G. Barițiu, au și încercat, cu multă înțelegere și rîvnă, să ne ferească de primejdia ce amenință mai ales tînăra generație din Ardeal. Amîndoi s'aû pus și aû scris o istorie a neamului, mai mult sau mai puțin cuprinzătoare, neobișnuit de calmă, binișor documentată în ce privește trecutul pe care-l străbăteau cu lăcomie, dar prețioasă mai virtos ca memorii, pentru timpurile ce le purtaseră pe umerii lor. Au însă un cusur amîndouă: sînt scrise prea științific, prea cu puțin avînt și căldură, prea calm și prea documentar, pentru ca ele să fi putut deveni cu timpul biblia familiei romînești. Și le mai acopere și praful gîndirei greoaie, învăscute în forme anevoioase.

Astfel se întîmplă, de nu mai departe decît generația mea, în mare parte este orbită a crede așa, cum se temea Papiu Ilarian. În conștiința ei, făurită în mediu maghiar, dureroasele frămîntări ale nașterii neamului nostru, așa de logice și așa de cauzale, din anul 48 și următor, apare ca o beznă plină de fumul tăciunăriilor, luminată abia puțin de figura neînduplecată a lui Iancu, «Craiul Munților, care refuzase decorațiile Impăratului nerecunoscător». Cît de zdrobitor apasă asupra conștiinței noastre această beznă!

Nu mă pot mîndri cu puterea de a risipi eu înfricoșata beznă. Pentru a scrie o istorie așa cum izbutiră cei doi mari bărbați, o istorie după sufletul și gîndul mulțimei, îți trebuie zeci de ani și nemăsurată muncă. Mă mulțumesc aci să înșir cîteva interesante frînturi, din cercetările mele modeste. Pe deplin mi-am ajuns ținta, dacă

în chipul acesta voi deștepta îndemnul în cei aleși, de a străbate cu lumină ei însăși în acele timpuri eroice. Este întunericul pe care înșiși făcătorii de rele îl coboară asupra colțului de lume, în care vor să-și facă mendrele.

Și timpuri așa de mărețe, așa de vînjoase ca acelea, nu știu, zău, cînd și dacă o să ajungem iară!

*

Măsurat hotărîrii luate în congresul național bisericesc, gr. ort. în anul viitor se va face sărbătoreasca aniversare a nașterii marelui *bărbat de stat*, Andrei Șaguna. Fără îndoială, hotărîrea aceasta luată de biserica ortodoxă va îndeplini-o întreg neamul românesc din țara Ungurească, căci Șaguna în anumite momente, cele mai multe și mai însemnate, a fost al întregului neam. Iată, pentru asta, însăși mărturisirea streinilor, br Bánffy Miklos și Szabó Lajos, comisarii guvernului ardelean la adunarea din 15 Maiu 1848, în raportul lor datat în aceeași zi, către guvern:

«... mai departe (vă aducem spre știință), că desfășurarea liniștită de pînă acum, a adunării populare, se poate atribui numai și numai foarte marelui popularității, ce are episcopul Șaguna, în afară de ori-ce *confesiune*, precum și deșteptăciunei lui, — din care pricină nu cred să greșim, date fiind împrejurările, dacă, abătîndu-se de la spiritul rigid al legilor, ne încumetăm a-l recomanda în ocrotirea Esceleței Sale, pentru a-i cîștiga titlu și rang regesc. Numirea aceasta ar fi de mare însemnătate, pentru simpatiile viitoare națiunii romînești (!), față de națiunile secuiască și maghiară»¹⁾).

Iubirea și stima cu care înconjurăm toți Romîni pe marele archiereu și bărbat de Stat, este în deobște cunoscută. (Biograful aniversar — negreșit că se va afla unul — va avea să mai cetească, în această materie, și «suvenirile» lui Sion). Este mai mult de actulitate, să împrăștiăm acest fapt cunoscut, prin o mărturie puțin cunoscută. Rindurile reproduse, referitor la înobilarea lui Șaguna, au însă un moment deosebit de interesant, dacă ne aducem amînte de amnistia generală ce făgăduia Ludovic Kossuth tuturor Romînilor, afară de singurul Șaguna!

Ce repede se'nvîrte roata norocului!

*

Pentru a vedea cum înțelegeau războiul și ce credeau despre sine căpitaniî insurgenților maghiari, dăm aci în traducere, cam domoală

¹⁾ Acad. Rom. vers. 1058, pagina 38.

față de asprimea expresiilor în originalul maghiar, următoarea scrisoare pe o zdreanță de hîrtie :

«Măi primare din Pogăceana ! — Mai dăunăzi, cînd tabăra trecuse prin satul vostru, am fost scăpat de prădăciune satul, fiindcă ați jurat credință regelui, și ministeriului unguresc; ați făgăduit să ajutați tabăra cu bani și cu mîncare — dar nu ați împlinit nimica, căci nu ați ajutat de loc tabăra. Acuma staū aci cu tabăra mea, cu mai multe miī (?), mîine pornesc spre Pogăceana, și așa înnainte. Așa dară dacă vreți să nu dăm prăzii satul vostru, și să nu-l aprind, ca pe un călcător de jurămint, și ca pe vrăjmaș de-altmintrea, țineți-vă de sfintă datorință să aduceți, deseară, în tabăra mea: o mie zloți de argint, 20 boi grași, 200 mierțe (banițe) ovăz, pîne coaptă din 100 de mierțe, toate armele și pe toți ațișătorii. De faceți așa, bine, — de nu, osînda-î spusă *).

Rici, 4 Novembrie 1848.

GR. LAZAR DÈNES, CĂPITAN.

Nu știm în care veac, cît de îndepărtat, se mai credea a fi dator să-ți tragi în frigare dușmanul !

BCU Cluj / Central*University Library Cluj

În șirul manuscriselor răsfoite, urmează așa de armonic cu rîndurile de mai sus, o prea nemerită frază, în proclamația episcopului orădan I. Erdélyi.

«...Ce iad poate fi în casa aceia, unde frații cei dulci ca cei mai răi vrăjmași șed laolaltă...».

*

Pînă unde trec excesele războiului civil, cum degenerează și devin bolnave mentalitățile, cînd sentimentele dușmanului sînt nefirești, ne povestește un Blăjan, care trăise și văzuse ocuparea orașului său de către generalul Czeec. Fragmentul de manuscris, din care voi cita, nu e îscălit de nimeni, și nu e datat de loc. După toată probabilitatea, s'a scris în luna Martie, ori April, îndată ce oștile maghiare părăsiră Blajul.

Iată cite-va pasagii, în stilul caracteristic acelei epoci :

«... alții (ostași maghiari) se îmbrăcău în veșminte bisericești sau popești, și cu cite o carte în mîna, mergeau prin piață, urmați de mai mulți și strigînd: «En vagyok Barnuț», alții: «En vagyok Cipar!»...

... muieri de rang mare, cum se țineaū, — cari unblaū după ar-

*) Academia Rom., No. 1058, pag. 66.

mată cu caleasca, — méltosàgos asszonyok — furaŭ ce li se da înainte, de pirlit, zicînd că și Româniî le-aŭ furat lor destule...

(Spargerea mormintelor din biserică, nu e un caz mai rar, ca să-l citez deosebit).

... pe cunoscutul Chirillă — zmintit la minte — pentru că le-a spus dreptul verde, că Blajul nu e al lor, și ei n'aŭ ce căuta aci, ba să se ducă mai bine în Scythia, — l'aŭ împușcat.

... Pe Româniî cari îi vedeau speriați, cu aceia îi consola, că a trecut să se mai facă Blajul, «olah Roma»...

... Se vorbea tare, despre colonizarea Cîmpiei și a liniei Mureșului cu secuî, precum și a Blajului. Iară se mai auzia că Romîniî, după ce Iancul va fi învins, nu se vor mai suferi în munte, ci se vor aduce în țară, ca să nu le mai bage frica în spate...»

— Actuala politică de colonizare maghiară, trebuie privită că îndeplinirea vechiului plan de răzbunare a stăpînului învingător. Cine mai e naiv să creadă, în vâlul aruncat, cu loialitate, asupra trecutului ?

El e aruncat peste ochii celor naivi.

SEVER DAN.

BCU Cluj - National Library Cluj

SONETE

— După *Ada Negri* —

I.

Atît de fraged trupul tău se-arată
Că par'c'ai fi o sprintenă fecioară,
Ci firile-argintii din păru-ți doară
Trădează o durere 'nvăpăiată.

Și dacă gura ți-o deschizi vre-odată
Și vrei să rîzi, simt cum te înfioară
Ūn gînd amar — și-atunci mă rog ca iară
Să vie pacea 'n mintea-ți turburată.

Cunosc durerea-ți tainică și mută
Femeie care semenî cu o floare
Ce se-ofilește lîng' un foc prea mare.
Știu că n'ai somn, și 'n noapte nevăzută
Cu unghii ascușite, tăietoare,
Ți 'nfigi în piept durerea-ți arzătoare.

II.

O, viñ' cu mine 'n codrul de departe,
 Lîng'un isvor de apă fermecatã.
 Eũ mîngîteri și vorbe știu împarte
 Și pot să-ți vindec rana 'nveninatã.

Cu apa argintie, minunatã,
 De tine chinul aprig l'oi desparte
 Și inima ți-oî duce 'ndureratã
 Pe al uitãrei țarm senin, departe.

Eũ sînt Blîndețea; glasu-mi tainic are
 Cuvinte-aiit de blînde și de line
 Cã peste ori-ce dor aștern uitare.
 Tu viñ' la mine cu durerea-ți mare
 Și 'n visuri dulci, plãcute și senine
 Te-oî legãna, ca barca de pe mare.

(Din *II Scolo' XX*, Octombrie 1906).

LAZĂR ILIESCU.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PRIMĂVARĂ

*Trecutele mizerii în negură s'afundã
 Precum se pierd în mare a rîurilor undã,
 Iar visuri zîmbitoare deschid a lor comoarã
 Și unul cîte unul în sufletu-mi coboarã.*

*Intreaga fermecare a cerului senin
 Pãtrunde parcã 'n gîndu-mi, din nou copil devin,
 Uimit ca de-o minune mã uit în jur și cînt
 De parcã 'n veci alesul norocului eũ sînt...*

*Și cînt!.. prin tine numai, copilã, astãzi iarã
 Se mai deșteaptã 'n mine pierduta primãvarã,
 O cînt! cum cîntu-acesta e numai al tău bun,—
 Plecînd genunchii, fie eũ la picioare-l pun.*

EUGEN CIUCHI.

BOLNAVA

— DUPĂ SULLY PRUDHOMME —

O noapte de iarnă adîncă.
A focului slabă văpaie
Arare mai pîlpîie încă,
Jucîndu-și lucirea'n odaie.

Pologul abea înnâlbește.
Ci stînsă e ori-ce suflare.
Scînteia de veghe tînjește
În colțul spre soare-răsare.

Și nimeni nu știe: copila
În mute dureri se sfîrșise.
Chiar mama e, biata, de sila
Trudirii, la cap i-adormise.

Dar micii ei frați, pe tăcute,
Șfelnici deschiseră ușa
Cu fragedul dor s'o sărute
În somn pe bolnava lor Nușa.

S'apropie: «Doarme ea, oare?
«Un suflu din piept nu îngaimă,
«Durerea în ochi n'o mai doare
«Și rece e mîna ei — spaimă.

«Ce liniște mută în patu-i!
«Cearșaful un fald nu îndoaiе.
«Fior ne'nțeles revărsatu-î
«În negrul pustiu din odaie.

«Colo ațipită stă mama,
«Visînd mîntuirea cerească.
«Ce facem? Rămie în sama
«Isusului blînd s'o trezască».

Și făr' să se uite în urmă
La paturi grăbiți s'nturnară.
Atunci îndurarea și-o curmă
Și lacrimi cu groază vărsară.

C. CARP.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ

I. Știri culturale și artistice.

Ceea ce se petrece în viața teatrului nostru a ajuns de nesuferit. Piesele românești, chiar și ale unui Alexandri ori Caragiale, sînt bune numai pentru serbări comemorative ori pentru retragerea de pe scenă a cutăruil artist ori artiste. În colo, potop de piese streine fără valoare — celelalte sînt prea vechi pentru modernii de noi! — apoi localizări de farse frivole și chiar piese anti-românești. Astfel, chiar a doua zi de sfintele sărbători, pravoslavnicul creștin, d. Davila, a îndrăznit să anunțe faimoasa piesă ovreiască «Manasse», — Mesia cel nou al neamului românesc! În provincie, actorii noștri, mari și mici, colindă teatrele cu excelente piese clasice, naționale și morale ca farsa nerușinată *Nunta lui Topîrdea* a cohn-fratelui d-lui Ronetti-Roman, neo-Romînul *Fagure* (de usturoi!), și altele, și mai și. Iar publicul românesc și creștinesc, bun și răbdător cum l-a lăsat Dumnezeu și cum și-l doresc dușmanii, — aleargă nebun la teatrul speculatorilor, cascade gura și-și ascute urechile, își tocește palmele și — plătește. Căci e amuzant, îți furnică nervii ceea ce vezi și auzi — și face. Parcă am serba, dela un capăt al țării la celalt, nașterea... morții noastre morale, iar nu sfînta Naștere a Mîntuitorului ticăloșiților Sodomei și Gomorei!

II. Cărți.

«Calendarul Minervei pe anul 1907» (pp. 283 în 8 mare) cuprinde o bogăție de ilustrații foarte frumoase și de material informativ, literar și cultural care-l fac cel mai interesant și cel mai folositor între calendarele românești apărute acum. O serie de articole și notițe despre Expoziție și pavilioanele ei, despre societățile corale românești cari au dat neuitatele concerte naționale în Arene, despre «Junii» din Brașov și datina lor, o biografie a d-lui dr. Istrati, unde d. G. Munteanu-Murgoci aduce elogii meritate fruntașului culturii noastre moderne și creatorului prin o muncă uriașă al Expoziției—toate cu ilustrații prețioase,—ne dau cronica evenimentelor celor mai de seamă din anul jubilar, lămurind chiar și pe aceia care n'au avut parte să le vadă cu ochii lor. Sint bine venite pentru oricine articolele și ilustrațiile despre Rominii dobrogeni, despre Rominii din Bosnia, despre Rominii macedoneni. Dintre ilustrațiile fără de număr, scoatem la iveală minunatele suplimente artistice care ne înfățișează: pe Majestățile lor Regele și Regina; pe Altețele Lor Regale Principii Moștenitori; tabloul pictorului Obedeanu «România în decurs de patruzeci de ani» și fermecătorul chip de zână al Siliștenței care a luat un premiu de frumusețe al Expoziției. Materialul literar, în parte inedit, cuprinde povestiri și poezii datorite unor scriitori ca d-nii: I. Slavici, G. Coșbuc, St. O. Iosif, M. Sadoveanu, O. Goga, Natalia Iosif, Vasile Pop, Em. Girleanu, Victor Vlad Delamarina, și alții. Nu înțelegem însă două notițe tendențioase strecurate—una în fruntea schiței d-lui Vasile Pop, despre care ni se spune că «talentat fiind, în acelaș timp e printre cei mai mult dușmaniți de unii colegi (?!) și critici» (cari anume?!), iar alta, de reclamă americană, la adresa unui «talent remarcabil printre tinerii scriitori» care ar fi... taman d-l Al. Cazaban, care își reproduce din răposata «Vieța literară» o schiță ca oricare alta a sa! Dar aceste *pete* în soare sint de sigur marfă de contrabandă, furnisată fără știrea editurii, și n'au nici o însemnătate în paguba Calendarului, precum n'au vre-una nici în folosul lui, fiind caracteristice numai pentru anumite «moravuri literare» cari își au baștina aiurea decît pe întinsa cîmpie de roade curate a harnicului institut «Minerva». Sc.

* D. prof. I. Cojic, de la Belgrad, a publicat în diferite limbi un important articol «Observări asupra etnografiei Slavilor macedoneni» (englezește 38 pp. și o tabelă statistică) iar acum în urmă o mare monografie geologică și geografică asupra Macedoniei. Aceste lucrări ne interesează din diferite puncte de vedere și pe noi, și vom reveni asupra lor cu amănunte. G.M.M.

III. Reviste.

Floarea Darurilor, n-r. 1, publică pe lângă cunoscutul articol al d-lui N. Iorga, «O lămurire», adaos de mai multe ori ca supliment la *Neamul Românesc*, câteva traduceri nerimate din poeziile d-lui Carducci, nemuritoare odă către Italia a lui Leopardi, admirabil tradusă în proză ritmată; două poezii din vechiul scriitor frances François Villon, rediate foarte artistic de d-na

Elena Farago, care a știut să le păstreze tot duhul caracteristic în haina românească elegantă ce le-a pus-o, cite-va poezii din Lermontov, Ronsard, Jean Lahor, traduse frumos de d. G. G. Orleanu și o serie de cîntece din Charles d'Orléans tot așa de bine traduse de d. Gh. Doinaru. Mai avem începutul excelentei comedii italienești tipice Hangița (*la locandiera*) a lui Goldoni. Din vechia literatură românească ni se dau poezii de Kogălniceanu (versuri de album inedite, copiate de d. G. G. Orleanu), de nedreptățitul poet de mîna întiiu G. Baronzi și un imn de G. Asachi.

Traducerile și vechile bucăți românești au fiecare cîte o notiță lămuritoare asupra autorului, uneori și observații personale științifice orî definiții surprinzătoare și interesante, cum este următoarea, asupra *pesimismului*-contemporan care ar fi: «Un cuvînt zadarnic pentru o doctrină nulă și o formulă fără înțeles pentru cele mai deosebite firî de poeți ce se pot închipui». Din literatura populară se reproduce după ziarul «Basarabia» din Noembrie 1906, o minunată urare de nuntă. D-l N. Iorga are o mare descriere cu ilustrații, dintr'o călătorie la Potlogi, unde se păstrează palatul lui Brîncoveanu. E mai mult decît o descriere, căci învie trecutul și înfățișează viața prezentului în toată mișcarea ei, făcînd să străluciască și aici darurile literare excepționale ale d-lui Iorga. D-l Caraiivan ne dă, cu talentu-î deosebit de povestaș popular, o variantă prețioasă a unui basm din Creangă («Harap-alb»).

Revista mai cuprinde și cîteva mărgăritare din comoara de cugetări originale ale lui Jean Paul-Richter, acest bizar geniu al literaturii germane din veacul trecut.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CRONICA VESELĂ.

MOARTEA UNEI REVISTE LITERARE.

Legea civilă pedepsește aspru pe profanatorii de morminte, iar morala nu permite să vorbim rău de morți. Nu voiî ținea socoteală nici de legea civilă, nici de legea morală. Orîcît ar fi de imoral să vorbești despre cruzimile decedatului Atila, totuși un istoric cinstit trebuie numai de cit să pomenească despre blăstămățiile lui; nu de altceva, dar... ca să nu se falșifice istoria.

Deci, orîcît de rău mi-ar părea că revista *Viața Literară* a murit, orîcîtă durere aș suferi prin pierderea aceasta, orîcite lacrimi aș vărsa pe urma ei, — conștiința totuși nu mă oprește de a comenta boala de care a suferit, atacul de apoplexie care a lovit-o la sfîrșitul anului 1906.

Încă din luna Octombrie, anul trecut, mi se pare, ziarul *Adevărul* anunța apariția acestei reviste, cu toată reclama convenită sau necuviincioasă ce s'a putut face vreodată. Garanția morală trebuia s-o deie cel mai mare poet în viață al Romînilor, d. George Coșbuc, și d. Ion Gorun.

Citã vreme acești scriitori au avut un control serios la revistã,—«Viața Literarã» s'a prezentat (Doamne, cum a-și putea spune mai bine?)... potrivit. Afarã de literatura bunã pe care o făceau directorii revistei și vre-o doi scriitori cu reputația mai mult sau mai puțin stabilitã, mai era și o literaturã foarte anemicã și... igrasioasã.

Șeful acestei literaturi anemice era d. Chendi, «secretarul» *Vieții Literare*. Împrejurul d-sale s'au strîns toți vechii și bine reputații colaboratori... ai poștei redacției de la revistele literare cu un trecut glorios. Și aceștia au scris ce-au putut, dar au scris mult. Bine sau rãu,— asta o dovedește încetarea din viața a revistei.

Noi, însă, am tras din moartea aceasta o mulțime de învățături. Voiți înșira numai cîteva :

1. Nu e bine sã te «legi» de *Viața Romînească* de la Iași, unde se găsesc adunate multe și mari talente, și mulți învățați, pentru cã *Viața Romînească*... te îngenuchiazã.

2. Nu-î bine sã conspiri cu d. Sanielevici de la Galați (o! sînt mai mulți Sanielevici!) în contra lui Mihail Sadoveanu, cel mai mare, pînã în prezent, prozator al Romînilor,— și cel mai iubit. Nu-î bine sã conspiri, pentru cã toate capetele culte, și chiar mai puțin culte, iubesc nespus pe acest Sadoveanu,— și-î greu sã te pui în contra mulțimei.

3. Nu-î bine sã te legi de d. George Ranetti, pentru cã acest așa de spiritual și de simpatic scriitor e... indiscret și... publicã convorbirea pe care a surprins-o la telefon între d-nii Chendi și Zulufenbaum.

4. Nu-î dat fiecãruî «trepãduș» care face literaturã se puie la îndoialã cîntea și sinceritatea celei mai marețe figurî pe care a avut-o vreodatã țara romînească, în mișcarea ei culturalã.

Mã indignam de multe ori, și cred cã toatã lumea cu simțire cîntitã s'a indignat, cînd un «secretãraș» al unei reviste... de afaceri comerciale, o speluncã a odiosului ziar *Adevãrul*, scria cu venin în contra d-lui Iorga.

Bun și blind, ca ori și care poet, d. Coșbuc n'a mai publicat nimic în revista *sa*, deși numele i s'a pãstrat pe frontispiciul revistei, silit de contractul care-l încheiase; iar d. Gorun s'a retras mai tîrziu.

Și cînd n'au mai fost stãpîniî acasã, servitorii au dat iureș prin toate, fãrã milã, fãrã conștiință, fãrã bun simț.

Și multe învățături am tras, pe care nu le mai spun, cãci toatã lumea le-a putut trage.

Rãskoala oamenilor culti, însă, în contra «secretarului», îmi amintește *revoluția* în contra domnului Caion. (Bucurã-te, domnule Caioane, cã revista noastrã îți pronunță numele! Bucurã-te și iarãși zic bucurã-te! cã... pleșca asta n'ai s'o mai vezî dumneata.)

Unul a acuzat pe Caragiale de plagiat,— celãlalt... nu mai spun nimic, cã toatã lumea știe. Dar același spirit uscat, îngust, este într'amîndoi,— și niciodatã nu mi-a fost dat sã vãd același sistem de concepție, veninos

și lipsit de scrupule, pornit din două suflete care se urăsc de moarte, dar care se apropie așa de mult între ele, prin structura lor.

Vedeți dumneavoastră, cetitori, discuția mea nu e tocmai academică, — adecă blajină —, dar ce arme trebuie să se întrebuințeze oare împotriva îndărătniciei răutăcioase? — Blindețea? Nu! Pe cînele care se gudură pe lingă tine și pe urmă te mușcă, trebuie să-l bați. Cangrena trebuie s'o arzi cu ferul roș.

Și cînd s'a revărsat întregul dispreț al opiniei publice asupra neînsemnatului «secretar», cînd *Viața Literară* s'a infectat pînă în măduva oaselor, a trebuit să moară. Și a murit. Onoare celor ce mor în astfel de condițiuni!...

Nu plîngem după dinsa, cum nu vom plînge după multe reviste cari vor avea același fel de viață și de conduită. A sosit vremea ca să ne deprindem odată a avea și conștiință pe lingă o «oarecare» răutate de critic, — vremea în care nu vom mai da atenție tuturor nepofțiților la masa cinstită a oamenilor cu simțirea și gîndul curat.

Într'adevăr, nu e bine să vorbim de morți, de *Viața Literară* adică, dar acelaia care i-a fost cioclu trebuie să-i cerem socoteală, pentrucă el a fost omorîtorul.

Din pricina aceasta nu este imoral să vorbești despre... cruzimile lui Atila, pentru că vrem să facem istorie literară cinstită.

Speranța pe care o are «cioclu» *Vieții Literare*, că în cartea viitorului, pe pagina unde va fi vorba despre literatură, va figura și numele de *Chendi*, — această speranță se va îndeplini. Mai mult: d. Chendi nu va fi singur, — va avea tovarăș pe d. Caion. (Iarăși zic: bucură-te!)

Despre importanța lor, însă, se va vorbi cu cuvintele răutăcioase dar binemeritate, cu care «*Larousse*», în dicționarul său, vorbește despre Zoil, criticul invidios al lui Homer.

În istoria de azi a literaturii românești, care se va scrie de sigur mine, nu se va putea vorbi de d. Chendi, fără a nu ne aminti și de d. Caion, și viceversa.

ALEXANDRU GH. DOINARU.

NOTA ADMINISTRAȚIEI

Din cauza ne mai pomenitului scandal al cartelării fabricelor de hirtie și a prohibiției importului, în urma insuficienței de producție a fabricelor la sediul cărora, în București, nu se găsește de vinzare nici hirtia curentă, sîntem siliți să tipărim acest nr. cu o mică întîrziere și pe o hirtie neobișnuită.

În nr. viitor vom reveni pe larg cu amănunte precise asupra acestui scandal. Pîn'atunci cerem scuze cititorilor noștri pentru un neajuns, de care nu sîntem noi vinovați.

Cărți apărute în editura Insti-
tutului de „Minerva“
arte grafice
Bulevardul Academiei, 3. — Edgar Quinet, 4.

AUTORII CLASICI

	<u>L. B.</u>		<u>L. B.</u>
ALECSANDRI V. — Poesii	1.50	EMINESCU M. — Poesii postume	1.50
— Teatru, vol. I	1.50	— Scrieri politice și literare	2.—
— Teatru, » II	1.50	— Literatură populară	1.50
— Teatru, » III	1.50	FILIMON N. — Ciocoiți vechi și noi	1.50
— Prosă	1.50	ISPIRESCU P. — Legendele său basmele Românilor	1.50
ALECSANDRESCU GR. — Versuri și prosă	1.25	NEGRUZZI C. — Prosă	1.50
BĂLCESCU N. — Istoria Romi- nilor supt Mihai-Viteazul	1.50	ODOBESCU AL. — Vol. I. Opere complete	1.50
BOLINTINEANU D. — Poesii	1.50	PANN ANTON. — Opere comp- lete	1.50
CREANGĂ I. — Opere complete. 1.50			
EMINESCU M. — Geniu pustiu	2.—		

NB. — Toate aceste scrieri — exceptînd „Poesii Postume“ și „Geniu Pustiu“, de Eminescu, — se găsesc în ediții de lux . . . à Lei 5.— vol.

AUTORII CONTIMPORANI

	<u>L. B.</u>		<u>L. B.</u>
ALDEA-SANDU C. — În urma plugului	1.50	HODOȘ CONSTANȚA. — Frumos.	1.50
— Drum și popas	1.25	IORGA N. — Cuvînte adevărate.	2.50
BÎRSAN Z. — Visuri de noroc	2.—	— Drumuri și orașe din Ro- mânia	2.50
BELDICEANU N. N. — Chipuri de la mahala	1.50	— Sate și mănăstiri din Ro- mânia	2.50
BOUREANU EUG. — Povestiri din copilărie	1.50	— Pe drumuri depărtate	1.50
COȘBUC G. — Valuri alinate, poesii traduse din Carmen Sylva	1.50	— Neamul românesc în Bu- covina	2.50
CHENDI IL. — Preludii	2.50	— Neamul românesc în Ar- deal și țara ungurească, 2 volume à	2.50
— Foiletoane	2.50	— Gînduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul	1.50
— Fragmente	2.50	— Ștefan-cel-Mare și Mihai- Viteazul	—50
CUNȚAN MARIA. — Poesii	1.25	— Istoria Românilor în chi- purii și icoane	2.50
DELATISMANA CORN. IOANA. — 100 basme pentru copii	2.50	IOSIF ST. O. — Din zile mari	2.—
EMILGAR-GĂRLEANU. — Bătrîni	1.50	— Crediințe	1.50
FLAMMARION C. — Tainele ce- rului (tr. d. H. G. Lecca)	1.50	LECCA G. H. — Poesii	1.50
GENLIS D-NA (de). — Povestiri morale pentru tinerime	1.50	LIVESCU FLOREA MARIN. — Nu se cuvîne!	1.50
GORUN ION. — Taina a șasea	1.50	MANOLACHE-HOLDA I. — Fețe	1.50
GRIGOROVITZA EM. — Chipuri și graiuri din Bucovina.	2.50		

	L. B.
PAPAHAGI N. și JULES BRUN . . .	
Moșneagulde la munte . . .	1.50.
PAUL AUGUSTIN. — Între Someș și Prut . . .	1.50
PETRESCU-PETRA N. — Ilie Marin . . .	1.50
POP VASILE. — Ris și plins . . .	1.50
— Domnița Viorica . . .	2.—
POPOVICI C. AUREL. — Vorbe înțelepte . . .	1.50
ROSETTI R. D. (Max). — Între Capsa și Palat . . .	2.—
Rutenisarea Bucovinei . . .	3.50
SADOVEANU M. — Povestiri . . .	1.50
— Crîșma lui moș-Precu. . .	2.—
— Dureri înnăbușite . . .	2.—

	L. B.
SADOVEANU M. — Șoimii . . .	1.50
— Povestiri din război . . .	2.—
— Floare-Oflită (roman). . .	2.—
— Amintirile căprarului Gheorghită . . .	2.—
SCROB C. — Rouă și brumă . . .	1.50
SCURTU AUREL. — Călăuza stațiilor din România . . .	2.50
SLAVICI I. — Vatra părăsita. . .	2.—
— Din bătrîni. . .	2.50
TEODORU A. GH. — Din viața marinarului . . .	1.50
VOINEȘTE-BRĂTESCU I. — Nuvele și schițe . . .	1.50

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA”

No.		L. B.
1-3.	Istoria populară a Romînilor . . .	—45
4.	Cîntarea Romîniei . . .	—15
5.	Istoria populară a literaturii Romîne . . .	—15
6.	Revoluția lui Tudor Vladimirescu . . .	—15
7.	Perderea Basarabiei. . .	—15
8.	Unirea Principatelor. . .	—15
9.	Mihail Cogălniceanu. . .	—15
10.	Vasile Alecsandri . . .	—15
11.	Stefan-cel-Mare . . .	—15
12-13.	Istoria lui Mihail Vi-teazul, de N. IORGA . . .	—25

No.		L. B.
14.	Revoluția lui Horia . . .	—15
15.	Răpirea Bucovinei . . .	—15
16.	Cum să ne creștem copii . . .	—15
17.	Păstrarea sănătății . . .	—15
18.	Ce să citim? . . .	—15
19-20.	Maiu . . .	—15
20-22.	Războiul pentru nea-tîrnare . . .	—45
23.	Viața și faptele Mitro-politului Moldovei Veniamin Costachi . . .	—15
24.	Aritmetica . . .	—15
25.	Femeia în revoluția din Rusia de F. Arbore-Ralli . . .	—

BIBLIOTECA MUSICALĂ „LIRA ROMÂNĂ”

Conținînd cele mai frumoase romănțe și cîntece
naționale romîne pentru voce și piano

NUMERELE APARUTE :

1. Deșteaptă-te Române. Cîntec pa-triotic.	11. Cucuruz cu frunza'n sus. Cîntec popular.
2. Luna doarme. Romănță populară.	12. Fețișo din acel sat... Arie din Transilvania.
3. Aolen! Arie populară.	13. Popa zice că nu bea. Arie popular.
4. Suspine crude. Romănță populară.	14. Înimioara mea. Arie populară.
5. Cit te-am iubit. Romănț. popular.	15. Am un leu și vreau să-l beau. Cîntec popular.
6. Călgărul. Melodie populară.	16. Pasăre galbenă'n cioc. Cînt. pop.
7. Pentru tine Jano. Cîntec popular.	17. Iunul Regal Român de Hübsch.
8. Donă fete spală lînă. Arie popul.	18. Cîntecul Gîntei Latine.
9. Ce te legeni codrule? Romănță.	
10. Steluța. Romănță.	

Prețul unui Ex. 20 bani.

De vânzare la toate librăriile din țară și la Instit. de arte graf.

și edit. „MINERVA”, București, B-dul Acad., 3.—Edgar Quinet, 4.